

Suriye Konusuna Toplu Bakış...

AKP'nin Suriye politikası çok tartışmalıdır. AKP'nin Suriye'de radikal İslami gruplara her türlü destek veren bir politika izlediğini bütün dünya biliyor. Başbakan Erdoğan, kimi zaman Birleşmiş Milletler'e ve Avrupa'ya çıkışıyor. Sınırlı müdahale söz konusu olunca bu yetmez diyerek şahinleşiyor. Ona göre Suriye bombalanmalı, Esad devre dışı bırakılmalıdır.

Dr. Alev COŞKUN

Suriye olayları Ocak 2011'de başladı, neredeyse üç yılını dolduracak.

Bu süre içinde olaylar kimi zaman uluslararası çatışma yaratacak noktalara ulaştı. Geçen haftalarda, kimyasal silah kullanıldığı gerekçesiyle ABD, sınırlı da olsa Suriye'ye saldırı düzenleyecek noktaya geldi. Bu derece tirmanan sorun, Suriye'nin kimyasal silahları imha ve bu konuda denetimi kabul etmesiyle hızını kaybetti.

Ama önümüzdeki hafta başlayacak Birleşmiş Milletler (BM) genel kurulunda, Suriye konusu gene gündemin birinci maddesi olacaktır.

Bu nedenle Suriye konusuna toplu olarak bakmakta yarar var.

Suriye, Türkiye'nin güneybatısında, stratejik konumda, Akdeniz'de kıyısı olan bir devlettir. Yüzölçümü 185.180 kilometrekaredir. Türkiye'nin dörtte birinden

küçüktür. Nüfusu tahmini olarak 20-23 milyondur.

Suriye, 1517'de Osmanlı egemenliğine girdi ve tam 400 yıl boyunca Osmanlı'nın bir vilayeti olarak yönetildi. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Fransa yönetimine geçti, 1946'da bağımsızlığını ilan etti. 1958 Şubatı'nda Mısır'la Birleşik Arap Cumhuriyeti'ni kurdu. Bu birlikte ancak 3 yıl sürebildi.

Suriye ünlü 6 Gün Savaşları'nda Golan Tepeleri'ni kaybetti ve İsrail 1981 yılında bu bölgeyi kendi sınırlarına kattığını ilan etti. Bu durum, bugün de iki ülke arasındaki en büyük sorundur.

Baas Partisi

Suriye 1963 yılından beri, 50 yıldır Baas Partisi tarafından yönetiliyor. 1943 yılında kurulan ve 70 yıllık tarihi geçmişe sahip olan Baas hareketi, Fransız manda yönetimine karşı çıkmıştı. Toplumun katmanlarına yayılmış olan Baas Partisi, anti-emperyalisttir, sosyalist

düşünceden etkilenir ve laik devlet ilkesine bağlıdır.

Nusayri kökenli baba **Hafız Esad**, Baas Partisi yoluyla 1970 yılında iktidara geldi, ülkeyi 30 yıl yönetti. 2000 yılında ölünce, parti kararıyla oğul **Beşşar Esad**, göz doktoru olarak çalıştığı İngiltere'den çağrıldı ve 13 yıldır ülkeyi yönetiyor.

Suriye'nin nüfus yapısına gelince: Ülkede, yüzde 80 Arap, yüzde 8 Kürt, yüzde 6 Türk, yüzde 2 Ermeni, yüzde 1 Çerkez nüfusu vardır, geri kalan çok ufak azınlık Musevi ve Filistinli göçmenlerdir...

Bu nüfus yapısının dinsel dağılımı şöyledir:

Yüzde 74 Sünni, yüzde 12 Nusayri (kendine özgü Şii-Alevi yapı), yüzde 10 Hıristiyan ve yüzde 3 Dürzi, ayrıca az sayıda Caferi, İsmaili ve Yahudi de vardır.

Suriye'de bugün Esad'a karşı savaştan "**muhalefet**" grupları, bir birliktelik oluşturamıyorlar. Muhalefeti temsil eden Suriye Ulusal Konseyi ilk kez İstanbul'da bir araya geldi, ancak etkin bir süreklilik gösteremiyor.

Esad'a karşı muhalefet temelde üç kesimden oluşuyor: Ufak bir kesim, Suriye'de demokrasi istiyor. Kürt muhalefeti kendi çıkarları açısından Esad'a karşı, ancak köktendincilere de karşı görünüyorlar. En etkin grup El Kaide ve onun uzantısı El Nusra'dan oluşuyor. Bu sonuncu grup Esad'dan sonra Suriye'de bir şeriat devleti kurulmasını amaçlıyor.

Suriye'deki muhalefet cephesini S. Arabistan, Katar, Türkiye ve ABD desteklemektedir.

Suriye'ye yaptırımlar konusu üç yıla yaklaşan bu dönemde birkaç kez Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi'ne gitti. Her defasında Rusya ve Çin, BM Güvenlik Konseyi'nin aldığı kararları veto etti.

Esad güçsüz değil

Suriye olayları patlak verince, ilk aşamada, çoğu yorumcu Esad rejiminin gücünü hızla kaybedeceğini, yıkılacağını ve Suriye içindeki muhalefetin çok güçlü olduğunu varsayıyordu.

Oysa bu değerlendirmenin doğru olmadığı anlaşıldı. Esad'ı sadece Nusayriiler değil, Hıristiyanlar, çağdaş toplum düzeni isteyen bir kesim Sünni Müslümanlar da destekliyor.

Suriye olayında her ülke kendi ulusal çıkarlarına göre politika oluşturmuş bulunuyor. Rusya, başından beri Suriye konusunda çok etkin bir politika uygulamakta ve Suriye'nin yanında yer almaktadır. Bu durum gerek BM'deki oylamada, gerekse Akdeniz'e gönderdiği savaş ve istihbarat gemileriyle somut olarak ortaya çıkmaktadır.

Yakın bir gelecekte ekonomik yönden dünya lideri olması beklenen Çin, Rusya kadar girişimci ve etkin olmasa da Suriye'nin yanında yer almaktadır.

İran ve Lübnan Hizbullahı da Esad rejimini desteklemektedir.

S. Arabistan, Katar, Lübnan, Türkiye ve İsrail, Esad'ın gitmesini istemektedir.

Son olarak patlak veren kimyasal silah kullanımı olayında Rusya'nın etkin politikaları sonucu, Suriye'ye karşı yapılacak sınırlı bir müdahale

durduruldu. Bu etkin politika, kimi dış politika yorumcularına göre ABD Başkanı **Obama**'yı da hiç istemediği bir müdahale sürecinden kurtardı.

ABD kamuoyu, aslında Ortadoğu'da silahlı müdahaleyi istemiyor. Bu nedenle Obama, konuyu yasama organına göndererek zaman kazanma yolunu seçmişti. Bu noktada Rusya Dışişleri Bakanı **Lavrov** ve Başkan **Putin**'in etkin girişimleri, Suriye'ye karşı müdahaleyi durdurdu.

Tek kutuplu dünya bitti

Rusya artık Ortadoğu politikasında etkin siyasal oyuncu durumuna gelmiştir. Artık Ortadoğu'da tek kutuplu değil, çift kutuplu güç dengesi egemen olmaktadır.

Uluslararası dış politika yorumcularının belirttiği gibi, son kimyasal silah olayı. ABD'nin süper güç konumunu zedelemiştir. İlk kez Ortadoğu'daki satranç tahtasında, ABD'nin karşısında etkin bir oyuncu, Rusya çıkmaktadır. Bu aşamada Çin'in de Rusya'nın yanında yer aldığı görülüyor.

AKP İslamcı grupları destekliyor

AKP'nin Suriye politikası çok tartışmalıdır. AKP'nin Suriye'de radikal İslami gruplara her türlü destek veren bir politika izlediğini bütün dünya biliyor. Başbakan **Erdoğan**, kimi zaman Birleşmiş Milletler'e ve Avrupa'ya çıkışıyor. Sınırlı müdahale söz konusu olunca bu yetmez diyerek şahinleşiyor. Ona göre Suriye bombalanmalı, Esad devre dışı bırakılmalıdır.

İsrail'in Suriye politikası, İsrail'in ulusal çıkarlarına göre biçimlenmiştir. İsrail kendi sınırlarının kıyısında, Golan Tepeleri'ni yeniden ele geçirecek güçlü bir Suriye istemiyor.

Bu nedenle Suriye'deki kargaşayı ve Esad karşıtı durumları destekliyor. Ancak Esad'dan sonra kimyasal silahlara sahip olabilecek köktendinci bir "**El Kaide**" ya da "**El Nusra**" da istemiyor. Onun için İsrail, kimyasal silahları elinden alınmış, hatta silahsızlandırılmış, iç isyanlarla istikrarsızlaşmış bir Suriye istemektedir. Kendi iç sorunlarıyla uğraşan böylesi bir devletin başında Beşşar Esad ya da başka birisinin olması önemli değildir.

ABD'ye gelince: ABD'nin Ortadoğu'yu bırakıp gideceği, Ortadoğu'daki oluşumlara karışmayacağı bir şehir efsanesidir.

Evet, ABD temel politika stratejisini Asya ve Uzakdoğu'ya kaydırmıştır. Evet, Irak'ta, Afganistan ve Pakistan'daki insan kayıpları vardır. Ama ABD'nin Ortadoğu'daki yerleşmiş temel çıkarlarını bir çırpıda bırakacağını düşünmek saflık olur.

Petrolün çıkış bölgelerini ve geçiş yollarını denetlemek ABD'nin birincil ulusal çıkarıdır.

Ayrıca İsrail'in Ortadoğu'da varlığını sürdürmesi, ABD'nin iç ve dış politikası yönünden çok önemlidir. Bu nedenle büyük müdahalelerden kaçınarak, Ortadoğu devletlerinin kendi içlerinde, kendi halkları ile çatışmaları ve istikrarsızlığın sürmesi Amerikan çıkarlarına uygun düşmektedir.

Ortadoğu'da Müslüman Müslümanı öldürüyor. Türkiye Ortadoğu'da giderek yalnızlaşıyor. Türkiye savaştan yana olmayı bırakmalı, bir an önce barıştan yana politikalara dönmelidir.

İ TAZELİK FIRSATLARLA.

Beko buzdolapları
899 TL'den
başlayan fiyatlarla

450 LT
GENİŞ HACİM

El Blender Seti hediye,
Ocak'ta ödemeye başlayın.

Garanti
I ♥ bonus
bonus.com.tr /bonuscard

1-30 Eylül 2013'te, tek seferde 1000 TL (BKK 2155 HBS) 6/10/2013'e kadar ak alınacaktır. Hediye kampanyasına dahildir. Ekspres Limit işlemleri ana kartla, Bonus, Miles&Smiles kredi kartı, Lexi ve Bonus Genç kartların katılımı ile 3340'a SMS gönderildikten sonra TL'dir. Bilgi için: www.bonus.com.tr

BEKO
D ü n y a M a r k a s ı

book.com/Beko